

Briuselis, 2022 m. gegužės 30 d.
(OR. fr, en)

9374/22

LIMITE

JAI 700
COPEN 204
DROIPEN 66
ENV 465
CODEC 765

Tarpinstitucinė byla:
2021/0422(COD)

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės
kam: Nuolatinųjų atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 9146/22

Komisijos dok. Nr.: 14459/21 + COR 1 + ADD 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl aplinkos
apsaugos baudžiamosios teisės priemonėmis ir kuria pakeičiama
Direktyva 2008/99/EB
– Dalinis bendras požiūris

a) Įvadas

2021 m. kovo 15 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl direktyvos dėl aplinkos apsaugos
baudžiamosios teisės priemonėmis¹. Priėmus šį tekstą, jis pakeis 2008 m. lapkričio 19 d. Europos
Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/99/EB dėl to paties dalyko².

¹ COM(2021) 851 final; dok. 14459/21 + COR 1.

² 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos
apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28–37).

Pasiūlymu dėl direktyvos visų pirma siekiama nustatyti būtiniausias taisykles, susijusias su nusikalstamų veikų apibrėžtimi, ne tik gana plačiai atnaujinant ir papildant minėtoje 2008 m. direktyvoje numatytą nusikalstamų veikų sąrašą, bet ir pirmą kartą suderinant šios srities sankcijų lygius.

Šis nusikalstamų veikų ir sankcijų komponentas papildytas procedūriniu komponentu, kuris apima turto įšaldymo ir konfiskavimo, senaties terminų, baudžiamosios jurisdikcijos, asmenų, pranešusių apie nusikalstamas veikas aplinkai arba padedančių atlikti tyrimą, apsaugos nuostatas, taip pat nuostatas dėl suinteresuotos visuomenės teisių dalyvauti baudžiamajame procese. Galiausiai, siekiant užtikrinti geriausią taikymą, tekstas papildytas straipsniais, susijusiais su skirtiniais finansiniais ištekliais, profesiniu mokymu, valstybių narių atitinkamų kompetentingų institucijų veiklos koordinavimu, kovos su minėtomis nusikalstamomis veikomis nacionalinės strategijos įgyvendinimu ir veiksmingos statistikos priemonės sukūrimu.

Siekdama atkreipti dėmesį į aplinkos apsaugos baudžiamosios teisės priemonėmis iššūkius, gegužės 17–18 d. pirmininkaujanti valstybė narė Marselyje surengė konferenciją, kurioje dalyvavo visos Europos Sąjungos teismų pareigūnai, teisėsaugos pareigūnai, diplomatai, pareigūnai praktikai, tarnautojai, universitetų ir pilietinės visuomenės atstovai.

Nuo 2022 m. sausio mėn. pirmininkaujanti valstybė narė šiam tekstui aptarti Taryboje surengė devynis darbo grupių posėdžius, tris iš jų – patarėjų TVR klausimais sudėtimi. Pirmininkaujanti valstybė narė nusprendė debatuose daugiausiai dėmesio skirti aštuoniems iš dvidešimt devynių teksto straipsnių – tiems, kurie yra susiję su nusikalstamų veikų apibrėžtimi ir sankcijų nustatymu.

Per paskutiniuosius darbo grupių posėdžius ir po rašytinės konsultacijos paašškėjo, kad kvalifikuota valstybių narių dauguma laikėsi nuomonės, jog gali būti stabiliai susitarta dėl nusikalstamų veikų apibrėžties, tačiau valstybės narės norėjo dar geriau išnagrinėti sankcijų nustatymo klausimą.

Todėl pirmininkaujanti valstybė narė ministrų Tarybai pateikia, pirma, dalinį bendrą požiūrį dėl nusikalstamų veikų apibrėžties, kad jis būtų priimtas, ir, antra, klausimus dėl sankcijų nustatymo.

b) Plataus užmojo dalinis bendras požiūris

Teisingumo ministrams pateiktas dalinis bendras požiūris apima direktyvos 2 straipsnį (išskyrus aukos ir suinteresuotos visuomenės apibrėžtis, kurios yra susijusios su dar neaptartomis nuostatomis), 3–4 straipsnius ir susijusias konstatuojamąsias dalis (žr. priede pateiktą tekstą). Jie susiję su šiais klausimais:

- veiksmų neteisėtumo sąlyga, t. y. būtinybe nustatyti iš anksto aplinkos teisėje įtvirtintą pareigą ar draudimą; ši sąlyga yra būtina, nes ja užtikrinama, kad baudžiamoji teisė aplinkos srityje nėra savarankiška atitinkamo sektoriaus reguliavimo teisė;
- leidimą ar administracinį leidimą turinčio pareigūno sisteminio nebaudžiamumo nebuvimu;
- geresne kiekvienos nusikalstamos veikos materialinio elemento apibrėžtimi, įskaitant:
 - ypatingo dėmesio skyrimą nusikalstamoms veikoms, susijusioms su tam tikrų projektų, kurie yra neteisėti arba kuriems nesuteiktas leidimas, kiek tai susiję su jų poveikiu aplinkai, įgyvendinimu arba susijusioms su laivų perdirbimu, laivų tarša ir laukinės faunos bei floros rūšių apsauga, taip pat dėmesio skyrimą susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių reglamentavimui;
 - gairių, skirtų padėti tyrimų tarnyboms ir baudžiamojo persekiojimo bei teisinius sprendimus priimančioms institucijoms, kai jos turi įvertinti, ar patirta žala yra esminė arba tai, ar kiekis yra nereikšmingas;
 - nustatymą, kurios iš šių nusikalstamų veikų apima ne tik tyčią, bet ir įvykdymą mažų mažiausia dėl didelio aplaidumo.

Diskusijos buvo intensyvos ir kiekviena delegacija turėjo labai glaudžiai koordinuoti darbą visų pirma tarp teisingumo, vidaus ir aplinkos ministerijų. Atsižvelgiant į kriminalizuotinių elgesio būdų skaičių, įvairovę ir techninį pobūdį, diskusijos buvo turiningos.

Šiuo daliniu bendru požiūriu sukuriama tvirtesni ir saugesni kovos su nusikaltimais aplinkai pagrindai. Palyginti su 2008 m. direktyva, šiuo daliniu susitarimu sudaromos sąlygos užtikrinti:

- kriminalizuotinių nusikalstamų veikų skaičiaus padidinimą nuo devynių pagal 2008 m. direktyvą iki dvidešimties sutartame tekste. Taip išplečiamas baudžiamojo persekiojimo už šio pobūdžio nusikalstamumą spektras, todėl prireikus bus galima vykdyti daugiau baudžiamojo persekiojimo;
- naujų žalos aplinkai rūšių, pvz., sunkių Europos cheminių medžiagų teisės aktų pažeidimų, neteisėto vandens kaptavimo, neteisėtos prekybos mediena ar neteisėto taršių laivų perdirbimo, įtraukimą. Taip reaguojama į aplinkos apsaugos specialistų dažnai užduodamus susirūpinimą keliančius klausimus ir Europos teisės aktai pritaikomi atsižvelgiant į atsirandančius naujus aplinkos iššūkius;
- griežtą ir išsamią kriminalizuotinių elgesio būdų apibrėžtį tekste nenurodant priedų, kaip yra senojoje 2008 m. direktyvoje. Tai padės praktikuojantiems pareigūnams iš karto fiksuoti tokius elgesio būdus ir palengvins taikymą;
- pasikėsینimo elgtis tam tikrais iš šių būdų kriminalizavimą – 2008 m. direktyvoje šios sąvokos nėra;
- nuostatų, paaiškinančių kompleksines sąvokas, pavyzdžiui sąvoką „esminė žala aplinkai“, kurios būtinos pareigūnams praktikams vykdyti teisėsaugos darbą, priėmimą.

c) Sankcijų nustatymo klausimas, dėl kurio vis dar aktyviai diskutuojama

Pirmininkaujanti valstybė narė atsižvelgė į valstybių narių pageidavimą tęsti debatus sankcijų nustatymo klausimu. Palyginti su visomis kitomis materialinės baudžiamosios teisės priemonėmis, šis klausimas kelia ypač daug iššūkių, nes šiuo atveju kiekviena nusikalstama veika turi būti pažeidžiamos konkrečios sektoriaus taisyklės. Todėl baudžiamosios teisės ir administracinės teisės sankcijų skirties nustatymas yra svarbus klausimas.

Be to, buvo iš esmės diskutuojama šiais klausimais:

- pirma, kadangi tam tikros aplinkai žalą sukeliančios nusikalstamos veikos dažnai įvykdomos dėl didelio neatsargumo, Europos Komisija pasiūlė fizinių asmenų atveju minimaliai suderinti laisvės atėmimo bausmes, kai tam tikros nusikalstamos veikos buvo padarytos mažų mažiausia dėl didelio neatsargumo ir dėl jų mirė arba buvo sunkiai sužalotas ar gali mirti arba būti sunkiai sužalotas žmogus;
- antra, kadangi nusikalstamas veikas aplinkai dažnai įvykdo juridiniai asmenys, Europos Komisija pasiūlė mechanizmą, pagal kurį būtų tiksliai suderintos tokiems juridiniams asmenims už jų padarytas tyčines nusikalstamas veikas pagal baudžiamąją ar nebaudžiamąją teisę taikomos baudos. Toks mechanizmas pagal Europos materialinės baudžiamosios teisės priemonę būtų naudojamas pirmą kartą. Pagal iki šiol priimtas priemones suderintas tik valstybėms narėms taikomas reikalavimas numatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas.

Šie klausimai buvo intensyviai aptarti diskusijų metu. Kadangi techniniai ir teisiniai aspektai jau buvo aptarti, pirmininkaujanti valstybė narė nori teisingumo ministrams pateikti du politinius klausimus šia tema, kad būtų tęsiamas darbas atsižvelgiant į tame Tarybos posėdyje parengtas gaires.

d) Išvada

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Nuolatinis atstovų komitetas prašoma:

1. patvirtinti bendrą dalinį požiūrį dėl direktyvos 2 straipsnio ((išskyrus aukos ir suinteresuotos visuomenės apibrėžtis, kurios yra susijusios su dar neaptartomis nuostatomis), 3–4 straipsnius ir susijusias konstatuojamąsias dalis (žr. priede pateiktą tekstą);
2. rekomenduoti Tarybai patvirtinti šį dalinį bendrą požiūrį;
3. rekomenduoti Tarybai atsakyti į šiuos klausimus:
 - a) Ar pritariate tam, kad fizinių asmenų atveju būtų minimaliai suderintos laisvės atėmimo bausmės, jei tam tikros nusikalstamos veikos įvykdytos mažų mažiausiai dėl didelio neatsargumo ir dėl jų miršta arba sunkiai sužalojamas ar gali mirti arba būti sunkiai sužalotas žmogus?
 - b) Ar pritariate tam, kad juridinių asmenų atveju būtų suderintos baudos, pagal baudžiamąją arba nebaudžiamąją teisę taikomos už tyčia įvykdytas nusikalstamas veikas? Jei taip, ar manote, kad taikomos baudos dydžio indeksavimas pagal to juridinio asmens apyvartos procentinę dalį yra priimtinas?

[Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**dėl aplinkos apsaugos baudžiamosios teisės priemonėmis ir kuria pakeičiama
Direktyva 2008/99/EB**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) pagal Europos Sąjungos sutarties (ESS) 3 straipsnio 3 dalį ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 191 straipsnį Sąjunga yra įsipareigojusi užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį ir gerinti aplinkos kokybę;

³ OL C [...], [...], p. [...].

- (2) Sąjungai ir toliau kelia nerimą didėjantis aplinkai kenkiančių nusikalstamų veikų skaičius ir jų sukeltos pasekmės, kurios kenkia Sąjungos aplinkos teisės aktų veiksmingumui. Be to, vis dažniau šie nusikaltimai kerta valstybių narių, kuriose jie padaromi, sienas. Tokie nusikaltimai kelia grėsmę aplinkai, todėl į juos būtina tinkamai ir veiksmingai reaguoti;
- (3) esamų sankcijų sistemų pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/99/EB⁴ ir konkretiems sektoriams taikomą aplinkos teisę nepakako visose aplinkos politikos srityse, kad būtų laikomasi Sąjungos aplinkos apsaugos teisės. Reikalavimų laikymąsi reikėtų stiprinti numatant baudžiamąsias sankcijas, kurios rodytų kokybiškai skirtingo pobūdžio socialinį nepritarimą, palyginti su administracinėmis sankcijomis;
- (4) reikėtų gerinti veiksmingą aplinkai kenkiančių nusikalstamų veikų tyrimą, baudžiamąjį persekiojimą ir teismo sprendimų priėmimą. Direktyvoje 2008/99/EB išdėstytą aplinkai kenkiančių nusikalstamų veikų sąrašą reikėtų persvarstyti ir įtraukti papildomas nusikaltimų kategorijas remiantis sunkiausiais Sąjungos aplinkos teisės pažeidimais. Reikėtų stiprinti nuostatas dėl sankcijų, kad būtų stiprinamas jų atgrasomasis poveikis ir užkardymo grandinė, atsakinga už aplinkai kenkiančių nusikalstamų veikų atskleidimą, tyrimą, baudžiamąjį persekiojimą ir teismo sprendimų priėmimą;
- (5) valstybės narės turėtų kriminalizuoti nusikaltimų kategorijas ir tiksliau apibrėžti tam tikrų nusikaltimų kategorijų sąvokas, taip pat suderinti sankcijų rūšis ir dydžius;

⁴ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28).

- (6) valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose turėtų numatyti baudžiamąsias sankcijas už sunkius Sąjungos teisės nuostatų, susijusių su aplinkos apsauga, pažeidimus. Pagal bendrą žuvininkystės politiką Sąjungos teisėje numatytas išsamus kontrolės ir vykdymo užtikrinimo taisyklių rinkinys pagal Reglamentą (EB) Nr. 1224/2009⁵ ir Reglamentą (EB) Nr. 1005/2008, kiek tai susiję su sunkiais pažeidimais, įskaitant tokius, kurie sukelia žalą jūrų aplinkai. Pagal šią sistemą valstybės narės gali pasirinkti, ar taikyti administracinių, ar ir (arba) baudžiamųjų sankcijų sistemas. Pagal Komisijos komunikatą dėl Europos žaliųjų kurso⁶ ir 2030 m. ES biologinės įvairovės strategiją⁷ tam tikras neteisėtas elgesys, kurį apima Reglamentas (EB) Nr. 1224/2009 ir Reglamentas (EB) Nr. 1005/2008⁸, turėtų būti laikomas nusikalstamomis veikomis;]

⁵ 2011 m. balandžio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 404/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1224/2009, nustatančio Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, įgyvendinimo taisyklės (OL L 112, 2011 4 30, p. 1–153).

⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui Europos žaliasis kursas, (COM/2019/640 final).

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“, (COM/2020/380 final).

⁸ 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1005/2008, nustatantis Bendrijos sistemą, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai, nedeklaruojamai ir nereglamentuojamai žvejybai, atgrasyti nuo jos ir ją panaikinti, iš dalies keičiantis reglamentus (EEB) Nr. 2847/93, (EB) Nr. 1936/2001 ir (EB) Nr. 601/2004 bei panaikinant reglamentus (EB) Nr. 1093/94 ir (EB) Nr. 1447/1999 (OL L 286, 2008 10 29, p. 1–32).

- (7) tam, kad pagal šią direktyvą elgesys būtų laikomas nusikalstama veika aplinkai, jis turėtų būti neteisėtas pagal Sąjungos teisės aktus, **kuriomis siekiama vieno iš Sąjungos aplinkos politikos tikslų ir kurie buvo priimti visų pirma remiantis SESV 91, 114, 168 arba 192 straipsniais**, arba pagal nacionalinius teisės aktus, administracines taisykles arba sprendimus, kuriais tie Sąjungos teisės aktai įgyvendinami. Reikėtų apibrėžti elgesį, priskirtiną kiekvienai nusikalstamos veikos kategorijai ir prireikus nustatyti ribą, kuri turi būti pasiekta, kad elgesys būtų kriminalizuotas. Toks elgesys turėtų būti laikomas nusikalstama veika, jeigu ji padaroma tyčia, ir tam tikrais atvejais jeigu yra **mažų mažiausiai** didelis aplaidumas. Neteisėtas elgesys, dėl kurio miršta ar sunkiai sužalojami žmonės, padaroma didelė žala aplinkai arba kyla didelės žalos aplinkai grėsmė, arba kuris laikomas kitaip labai pavojingu aplinkai, **taip pat turėtų [...]** būti laikomas nusikalstama veika, jeigu padarytas **mažų mažiausiai** dėl didelio aplaidumo. Šia direktyva nereikalaujama įtraukti mažų mažiausiai didelio aplaidumo sąvokos dėl kiekvieno nusikalstamos veikos sudėties elemento, pavyzdžiui, laikymo, pardavimo ar siūlymo parduoti, pateikimo į rinką ir panašių elementų. Šiais atvejais valstybės narės gali apriboti baudžiamąją atsakomybę, kad ji kiltų tik tais atvejais, kai mažų mažiausiai didelio aplaidumo sąvoka yra susijusi su tam tikrais nusikalstamos veikos elementais, pavyzdžiui, apsaugos statusu, nedideliu kiekiu arba tikimybe, kad dėl veiksmo bus padaryta didelė žala. Valstybės narės gali ir toliau priimti arba palikti galioti griežtesnes baudžiamosios teisės normas šioje srityje. Nebent šioje direktyvoje būtų aiškiai apibrėžta kitaip, joje vartojami terminai turėtų būti aiškinami taip, kaip jie suprantami teisės aktuose, atitinkamai ir konkrečiai taikytinuose tam tikram elgesiui, kai tie terminai tuose aktuose yra apibrėžti. Šia direktyva nedaroma iš dalies keičiamojo poveikio pareigai gerbti pagrindines teises ir teisės principus, įtvirtintus ES sutarties 6 straipsnyje, įskaitant principą *nullum crimen, nulla poena sine lege*;

- (8) elgesys turėtų būti laikomas neteisėtu ir tuo atveju, jeigu buvo veikama pagal kompetentingos valstybės narės valdžios institucijos leidimą, jei toks leidimas buvo gautas, *inter alia*, sukčiaujant, arba dėl korupcijos ar prievartos. **Iš tiesų tokio leidimo turėjimas neužkerta kelio leidimo turėtojo baudžiamajai atsakomybei, jeigu leidimas yra neteisėtas ir jo turėtojas žinojo apie šį neteisėtumą arba negalėjo apie tai nežinoti. Be to, kai reikalaujama leidimo, tai, kad leidimas yra teisėtas, neužkerta kelio baudžiamajam procesui prieš leidimo turėtoją, kuris nevykdo visų konkrečių su leidimu susijusių pareigų ar kitų atitinkamų teisinių pareigų, kurių leidimas neapima;**
- (8a) be to, veiklos vykdytojai turėtų imtis būtinų veiksmų, kad laikytųsi įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, susijusių su aplinkos apsauga, taikytinų jiems vykdant atitinkamą veiklą, taip pat laikydamiesi įsipareigojimų, nustatytų taikytinuose ES ir nacionalinės teisės aktuose, per esamų leidimų pakeitimo ar atnaujinimo procedūras;
- (9) aplinkos apsaugą reikėtų suprasti plačiai, kaip nurodyta ESS 3 straipsnio 3 dalyje ir SESV 191 straipsnyje, kurie taikomi visiems gamtos ištekliais – orui, vandeniui, dirvožemiui, laukinei gyvūnijai ir augalijai, įskaitant buveines, taip pat paslaugoms, gaunamas naudojant gamtinius išteklius. **Kai kurios šioje direktyvoje numatytos nusikalstamos veikos apima kokybinę ribą, kuria reikalaujama, kad elgesys sukeltų žmogaus mirtį arba sunkų sužalojimą arba didelę žalą oro, vandens ar dirvožemio kokybei arba gyvūnams ar augalams. Kadangi dėl tokios žalos gali būti pakenkta biologinei įvairovei ir ekosisteminiams paslaugoms, ta kokybinė riba turėtų būti suprantama plačiąja prasme, įskaitant, kai aktualu, didelę žalą faunai ir florai, buveinėms ir gamtos išteklių teikiamoms paslaugoms;**

(9a) be kitų nusikalstamų veikų, šioje direktyvoje apibrėžiama nusikalstama veika, susijusi su gaminio, kurį naudojant į orą, dirvožemį ar vandenį išleidžiamas, išmetamas ar išpilamas koks nors medžiagų ar jonizuojančiosios spinduliuotės kiekis, kuris sukelia arba tikėtina gali sukelti žmogaus mirtį arba sunkų sužalojimą, arba didelę žalą oro, vandens ar dirvožemio kokybei arba gyvūnams ar augalams dėl to, kad gaminys naudojamas platesniu mastu, pateikimu į rinką, pažeidžiant draudimą ar kitą reikalavimą, kuriuo siekiama apsaugoti aplinką. Šiame kontekste naudojimas platesniu mastu reiškia sudėtinį poveikį, kai produktą naudoja keli naudotojai, nepaisant jų skaičiaus, jeigu nusikalstama veika sukelia arba tikėtina gali sukelti žalą aplinkai ar žmonių sveikatai;

[(10) dėl spartėjančios klimato kaitos, biologinės įvairovės nykimo ir aplinkos alinimo ir kartu akivaizdžių pražūtingo šių reiškinių poveikio pavyzdžių žalioji pertvarka pripažinta pagrindiniu šio laikmečio tikslu ir atsakomybės prieš kitas kartas klausimu. Taigi, vystantis Sąjungos teisės aktams, kuriuos apima ši direktyva, ji taip pat turėtų apimti visus atnaujintus ar iš dalies pakeistus Sąjungos teisės aktus, patenkančius į šioje direktyvoje apibrėžtų nusikalstamų veikų taikymo sritį, jeigu nesikeičia pagal Sąjungos teisę numatytą įpareigojimų esmė. Vis dėlto jeigu pagal naujuosius teisės aktus draudžiamas naujas aplinkai žalingas elgesys, ši direktyva turėtų būti iš dalies pakeista siekiant prie naujų nusikalstamų veikų kategorijų taip pat priskirti naujus sunkius Sąjungos aplinkos teisės pažeidimus;]

- (11) reikėtų patikslinti kokybines ir kiekybines ribines vertes, kuriomis remiantis apibrėžiamos aplinkai kenkiančios nusikalstamos veikos, numatant neišsamų sąrašą aplinkybių, į kurias nusikaltimus tiriančios, baudžiamąjį persekiojimą vykdančios ir teismo sprendimus priimančios valdžios institucijos turėtų atsižvelgti, **kai aktualu**, vertindamos tokias ribines vertes. Taip turėtų būti skatinama nuosekliai taikyti direktyvą ir veiksmingiau kovoti su nusikaltimais aplinkai, taip pat užtikrinti teisinį tikrumą. Tačiau dėl tokių ribinių verčių ar jų taikymo nusikalstamų veikų tyrimas, baudžiamasis persekiojimas ar teismo sprendimų priėmimas neturėtų pernelyg pasunkėti;
- (11a) **kai šioje direktyvoje numatytas neteisėtas elgesys, įvykdytas tyčia, sukelia žmogaus mirtį, ketinimas turėtų būti aiškinamas pagal nacionalinės teisės aktus. Todėl šioje direktyvoje tai galėtų būti suprantama kaip ketinimas sukelti mirtį, arba ji taip pat galėtų apimti situaciją, kai nusikaltėlis savo noru ir pažeisdamas konkrečią pareigą veikė arba susilaikė nuo veiksmų, tačiau nenorėjo jokio žmogaus mirties, nei jai pritarė, nors ji vis dėlto įvyko. Ta pati logika taikoma tais atvejais, kai šioje direktyvoje numatytas neteisėtas elgesys, įvykdytas tyčia, sukelia sunkų sužalojimą žmogui;**
- (11b) **šioje direktyvoje numatytų nusikalstamų veikų atžvilgiu mažų mažiausiai didelio aplaidumo sąvoka turėtų būti aiškinama pagal nacionalinę teisę;**

- [(12) baudžiamosiose bylose ir teismo procesuose reikėtų deramai atsižvelgti į organizuotų nusikalstamų grupuočių, kurių veiksmai daro neigiamą poveikį aplinkai, dalyvavimą. Baudžiamosiose bylose reikėtų atsižvelgti į korupciją, pinigų plovimą, elektroninius nusikaltimus ir dokumentų klastojimą, o kalbant apie verslo veiklą, reikėtų atsižvelgti į pažeidėjo ketinimą kuo labiau padidinti pelną arba sutaupyti išlaidų, jeigu jos patiriamos darant nusikaltimą aplinkai. Šių formų nusikaltimai dažnai susiję su sunkių formų nusikaltimais aplinkai, todėl jų nereikėtų nagrinėti pavieniui. Šiuo klausimu labai didelį susirūpinimą kelia tai, kad kai kurie nusikaltimai aplinkai padaromi toleruojant ar aktyviai palaikant kompetentingoms institucijoms arba viešąsias pareigas atliekantiems pareigūnams. Kai kuriais atvejais tai netgi gali būti korupcija. Tokio elgesio pavyzdžiai yra nereagavimas į aplinkos apsaugos įstatymų pažeidimus arba nepranešimas apie juos po patikrinimų, tyčinis patikrų ar kontrolės, pavyzdžiui, ar leidimo turėtojas laikosi leidimo sąlygų, neatlikimas, neteisėtų leidimų suteikimui ar suklastotų ar melagingai palankių ataskaitų parengimui palankūs sprendimai arba balsavimas;]
- (13) turėtų būti baudžiama ir už tyčia padarytos nusikalstamos veikos kurstymą, bendrininkavimą ir pasikėsinimą daryti tokią veiką. Bandymas padaryti nusikalstamą veiką, dėl kurio miršta ar sunkiai sužalojamas žmogus, padaroma didelė žala aplinkai arba gali būti padaryta didelė žala aplinkai, arba kuris kitaip laikomas labai žalingu, taip pat turėtų būti laikomas nusikalstama veika, jei jis padarytas tyčia;
- [(14) sankcijos už nusikaltimus turėtų būti veiksmingos, atgrasančios ir proporcingos. Šiuo tikslu reikėtų nustatyti minimalias maksimalios laisvės atėmimo bausmės ribas fiziniams asmenims. Papildomos sankcijos neretai laikomos veiksmingesnėmis už finansines sankcijas, ypač juridiniams asmenims. Todėl baudžiamosiose bylose turėtų būti galimos papildomos sankcijos ar priemonės. Jos turėtų apimti įpareigojimą atkurti aplinką, galimybių gauti viešąjį finansavimą atėmimą, įskaitant draudimą dalyvauti konkursų procedūrose, gauti dotacijas ir koncesijas, taip pat leidimų atėmimą. Tai neturi poveikio teisėjų ar teismų diskrecijai baudžiamosiose bylose individualiais atvejais skirti atitinkamas sankcijas;

- (15) jeigu tai numatyta nacionalinėje teisėje, pagal direktyvą juridiniai asmenys taip pat turėtų būti laikomi atsakingais už aplinkai kenkiančias nusikalstamas veikas pagal baudžiamąją teisę. Valstybės narės, kurių nacionalinėje teisėje nenumatyta baudžiamoji atsakomybė juridiniams asmenims, turėtų užtikrinti, kad jų administracinių sankcijų sistemose būtų numatytos tokio pobūdžio ir dydžio sankcijos, kurios būtų veiksmingos, atgrasančios ir proporcingos, kaip nustatyta direktyvoje, kad būtų pasiekti jos tikslai. Siekiant užtikrinti paskirtos sankcijos atgrasomąjį pobūdį reikėtų atsižvelgti į juridinių asmenų finansinę padėtį;
- (16) tolesnį praktiškai paskirtų sankcijų dydžių derinimą ir veiksmingumą reikėtų skatinti numatant bendras atsakomybę sunkinančias aplinkybes, kurios atspindėtų padaryto nusikaltimo sunkumą. Jeigu dėl nusikaltimo miršta arba sunkiai sužalojamas žmogus, ir jeigu šie požymiai dar nesudaro nusikalstamos veikos, juos galima būtų laikyti atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis. Be to, jeigu dėl aplinkai kenkiančios nusikalstamos veikos padaroma didelė ir nepataisoma arba ilgalaikė žala visai ekosistemai, tai turėtų būti laikoma atsakomybę sunkinančia aplinkybe dėl nusikaltimo sunkumo, įskaitant atvejus, kuriuos galima prilyginti ekocidui. Kadangi neteisėtas pelnas, kuris gali būti gautas, arba išlaidos, kurių gali būti išvengta dėl nusikaltimo aplinkai, yra svarbi paskata nusikaltėliams, į juos reikėtų atsižvelgti individualiu atveju nustatant atitinkamus sankcijų dydžius;
- (17) jeigu nusikaltimai yra tęstinio pobūdžio, juos reikėtų kuo greičiau nutraukti. Jeigu pažeidėjai gavo finansinę naudą, tokia nauda turėtų būti konfiskuota;

- (18) ši direktyva turėtų būti taikoma nedarant poveikio nacionalinėje baudžiamojoje teisėje įtvirtintoms bendrosioms taisyklėms ir principams dėl nuosprendžių priėmimo ir bausmių taikymo bei vykdymo atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes;
- (19) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl senaties terminų, būtinų tam, kad jos galėtų veiksmingai kovoti su aplinkai kenkiančiomis nusikalstamomis veikomis, nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms, kuriomis nenustatomi tyrimo, baudžiamojo persekiojimo ir vykdymo senaties terminai;
- (20) dėl šioje direktyvoje numatyto įpareigojimo numatyti baudžiamąsias sankcijas valstybės narės neturėtų būti atleistos nuo pareigos numatyti administracines sankcijas ir kitas nacionalinės teisės priemones už Sąjungos aplinkos teisės aktuose nustatytus pažeidimus;
- (21) valstybės narės turėtų aiškiai apibrėžti administracinės ir baudžiamosios teisės vykdymo užtikrinimo taikymo sritį, kiek tai susiję su nusikaltimais aplinkai pagal jų nacionalinę teisę. Taikydamos nacionalinę teisę, kuria perkeliama ši direktyva, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nustatant baudžiamąsias ir administracines sankcijas būtų laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos principų, įskaitant principą *ne bis in idem*;

- (22) be to, valstybių narių teisminės ir administracinės institucijos turėtų turėti galimybę taikyti įvairias baudžiamąsias sankcijas ir kitas priemones, kuriomis būtų tikslingai ir veiksmingai atsižvelgiama į skirtingų rūšių nusikalstamą elgesį;
- (23) visų pirma atsižvelgiant į nusikalstamas veikas, kurioms taikoma ši direktyva, padariusių asmenų judumą, ir kartu į tarpvalstybinį nusikaltimų pobūdį bei į tarpvalstybinių tyrimų galimybę, valstybės narės turėtų nustatyti jurisdikciją veiksmingai kovai su tokiu elgesiu;
- (24) aplinkai kenkiančios nusikalstamos veikos yra žalingos gamtai ir visuomenei. Pranešdami apie Sąjungos aplinkos teisės pažeidimus, žmonės teikia paslaugą viešojo intereso labui ir atlieka svarbų vaidmenį atskleidžiant tokius pažeidimus bei užkertant jiems kelią, taip apsaugodami visuomenės gerovę. Asmenys, palaikantys ryšius su organizacija dėl veiklos, susijusios su jų darbu, neretai pirmieji sužino apie grėsmes ar žalą viešajam interesui ir aplinkai. Asmenys, pranešantys apie pažeidimus, vadinami informatoriais. Potencialūs informatoriai dėl keršto baimės dažnai atgrasomi nuo pranešimo apie nerimą jiems keliančias problemas ar įtarimus. Tokiems asmenims turėtų būti taikoma subalansuota ir veiksminga informatorių apsauga, numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/1937⁹;
- (25) kiti asmenys taip pat gali turėti vertingos informacijos apie galimas aplinkai kenkiančias nusikalstamas veikas. Tai gali būti paveiktos arba plačiosios visuomenės nariai, aktyviai dalyvaujantys apsaugant aplinką. Tokiems asmenims, kurie praneša apie nusikaltimus aplinkai, taip pat asmenims, bendradarbiaujantiems užkardant tokius nusikaltimus, turėtų būti teikiama reikalinga parama ir pagalba baudžiamojoje byloje, kad dėl savo bendradarbiavimo jų padėtis netaptų nepalanki ir jie būtų palaikomi bei gautų pagalbą. Šie asmenys taip pat turėtų būti saugomi nuo persekiojimo ar nepagrįsto patraukimo atsakomybėn už pranešimą apie tokius nusikaltimus ar jų bendradarbiavimą baudžiamojoje byloje;

⁹ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305/17).

- (26) kadangi gamta pati negali būti nukentėjusiaja baudžiamojoje byloje, siekiant veiksmingo užkardymo, suinteresuotosios visuomenės nariai, kaip apibrėžta šioje direktyvoje, atsižvelgiant į Orhuso konvencijos¹⁰ 2 straipsnio 5 dalį ir 9 straipsnio 3 dalį, turėtų turėti galimybę veikti aplinkos kaip bendrojo gėrio vardu, pagal valstybių narių teisės aktus ir atitinkamas procedūrinės taisykles;
- (27) nacionalinėms valdžios institucijoms, atskleidžiančioms, tiriančioms nusikaltimus aplinkai, vykdančioms baudžiamąjį persekiojimą už juos ir priimančioms teismo sprendimus stokojant išteklių ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimų, iškyla kliūčių veiksmingai užkirsti kelią aplinkai kenkiančioms nusikalstamoms veikoms ir bausti už jas. Išteklių stoka visų pirma gali neleisti valdžios institucijoms apskritai imtis veiksmų arba apriboti jų užkardymo veiksmus, leidžiant pažeidėjams išvengti atsakomybės arba gauti tokias bausmes, kurios neatitinka nusikaltimo sunkumo. Todėl reikėtų nustatyti būtiniausius kriterijus dėl išteklių ir užkardymo įgaliojimų;
- (28) veiksmingas užkardymo grandinės veikimas priklauso nuo įvairių ekspertinių gebėjimų. Kadangi dėl nusikaltimų aplinkai keliamų problemų sudėtingumo ir techninio tokių nusikaltimų pobūdžio reikia laikytis daugiadalykio požiūrio, būtinos aukšto lygio teisinės žinios, techninė kvalifikacija ir aukšto lygio pasirengimas ir specializacija visose kompetentingose valdžios institucijose. Valstybės narės turėtų užtikrinti mokymus, kurie atitiktų asmenų, atskleidžiančių, tiriančių nusikaltimus aplinkai, vykdančių jų baudžiamąjį persekiojimą ar priimančių teismo sprendimus dėl jų, funkciją. Siekdamos kuo labiau padidinti užkardymo grandinės profesionalumą ir veiksmingumą, valstybės narės taip pat turėtų apsvarstyti galimybę pavesti baudžiamąsias bylas dėl nusikaltimų aplinkai nagrinėti specializuotiems tyrimo skyriams, prokurorams ir baudžiamųjų bylų teisėjams. Bendrosios kompetencijos baudžiamųjų bylų teismai galėtų pasirūpinti specializuotų teisėjų kolegijų sudarymu. Visoms atitinkamoms užkardymo institucijoms turėtų būti prieinami techniniai ekspertai;

¹⁰ Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais.

- (29) siekdamas užtikrinti sėkmingą užkardymą, valstybės narės turėtų padaryti prieinamas veiksmingas nusikaltimų aplinkai tyrimo priemones, pavyzdžiui, numatytas jų nacionalinėje teisėje kovai su organizuotu nusikalstamumu ar kitais sunkiais nusikaltimais. Šios priemonės turėtų apimti, be kita ko, telefoninių pokalbių klausymąsi, slaptą sekimą, įskaitant elektroninį sekimą, kontroliuojamus pristatymus, banko sąskaitų stebėjimą ir kitas finansinio tyrimo priemones. Šios priemonės turėtų būti taikomos laikantis proporcingumo principo ir visiškai paisant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos. Pagal nacionalinę teisę tiriamų nusikaltimų sunkumas ir pobūdis turėtų pateisinti šių tyrimo priemonių naudojimą. Turėtų būti paisoma teisės į asmens duomenų apsaugą;
- (30) siekdamas užtikrinti veiksmingą, integruotą ir nuoseklią užkardymo sistemą, kuri apimtų administracinės, civilinės ir baudžiamosios teisės priemones, valstybės narės turėtų organizuoti visų atitinkamų administracinio ir baudžiamojo užkardymo grandinių dalyvių vidaus bendradarbiavimą ir ryšius, taip pat tarp baudžiamąsias ir taisomąsias sankcijas skiriančių subjektų. Pagal taikytinas taisykles valstybės narės taip pat turėtų bendradarbiauti per ES agentūras, visų pirma Eurojustą ir Europolą, taip pat su ES įstaigomis, įskaitant Europos prokuratūrą ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybą (OLAF) pagal atitinkamą jų kompetencijos sritį;
- (31) siekdamas užtikrinti nuoseklų požiūrį į kovą su nusikaltimais aplinkai, valstybės narės turėtų priimti, paskelbti ir periodiškai peržiūrėti nacionalinę kovos su nusikaltimais aplinkai strategiją, kurioje būtų nustatyti tikslai, prioritetai, atitinkamos priemonės ir reikalingi ištekliai;

- (32) siekiant veiksmingai kovoti su šioje direktyvoje nurodytomis nusikalstamomis veikomis, būtina, kad kompetentingos valstybių narių valdžios institucijos rinktų tikslus, nuoseklius ir palyginamus duomenis apie nusikaltimų aplinkai mastą, tendencijas, kovos su jais pastangas ir šių pastangų rezultatus. Šie duomenys turėtų būti naudojami rengiant statistinius duomenis, kuriais būtų remiamasi planuojant užkardymo veiklą ir strategijas ir teikiant informaciją piliečiams. Valstybės narės turėtų rinkti ir pateikti Komisijai atitinkamus statistinius duomenis apie nusikaltimus aplinkai. Komisija turėtų reguliariai vertinti ir skelbti rezultatus remdamasi valstybių narių perduotais duomenimis;
- (33) pagal šią direktyvą surinktus statistinius duomenis apie nusikaltimus aplinkai turėtų būti įmanoma palyginti tarp valstybių narių ir jie turėtų būti surinkti pagal bendrus būtiniausius standartus. Siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai apibrėžti standartinę statistinių duomenų perdavimo formą. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011¹¹;
- (34) šioje direktyvoje numatyti įpareigojimai neturi poveikio Sąjungos teisei dėl procesinių teisių baudžiamosiose bylose. Įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų visiškai paisoma įtariamųjų ar kaltinamųjų procesinių teisių baudžiamosiose bylose;

¹¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

(35) alternatyvos – išbraukti vieną alternatyvą pagal IRL pasirinkimą:

[*nedalyvavimas:*] pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 bei 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma; Arba

[*dalyvavimas:*] pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį, [... d. raštu] Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą;]

(37) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/35/EB¹² buvo papildyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/123/EB¹³, įtraukiant nuostatas dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų už teršalų išmetimą iš laivų. Tokie nusikaltimai ir sankcijos turėtų patekti į šios direktyvos taikymo sritį. Todėl taikant šią direktyvą dalyvaujančioms valstybėms narėms Direktyva 2009/123/EB turėtų būti atitinkamai pakeista. **Tačiau dėl nuoseklumo ir kadangi [kai kurioms] valstybei [-ėms] narei [-ėms] Direktyva 2009/123/EB išliks privaloma, būtina nusikalstamų veikų, susijusių su teršalų išmetimu iš laivų, atveju ir toliau remtis Direktyva 2005/35/EB bei iš dalies ją keičiančia Direktyva 2009/123/EB;**

[(38) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;

¹² 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus įvedimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 11).

¹³ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/123/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus įvedimo (OL L 280, 2009 10 27, p. 52).

- (39) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. užtikrinti bendras aplinkai kenkiančių nusikalstamų veikų sąvokų apibrėžtis ir veiksmingas, atgrasančias ir proporcingas baudžiamąsias sankcijas už sunkias aplinkai kenkiančias nusikalstamas veikas, valstybės narės negali pakankamai pasiekti ir kadangi dėl šios direktyvos masto ir poveikio šių tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ESS 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (40) šia direktyva paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažintų principų, įskaitant asmens duomenų apsaugą, saviraiškos ir informacijos laisvę, laisvę užsiimti verslu, teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę ir teisingą bylos nagrinėjimą, nekaltumo prezumpciją ir teisę į gynybą, teisėtumo ir nusikalstamos veikos ir bausmių proporcingumo principus, taip pat teisę nebūti teisiamam ar baudžiamam dukart už tą patį nusikaltimą. Šia direktyva siekiama užtikrinti, kad tos teisės būtų visapusiškai gerbiamos ir tų principų būtų visapusiškai laikomasi, ir ji turėtų būti atitinkamai įgyvendinama,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šioje direktyvoje nustatomos būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžimo siekiant veiksmingiau apsaugoti aplinką.]

2 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šioje direktyvoje vartojami terminai siekiant apibrėžti 3 straipsnio 2 ir 3 dalyse išvardytas nusikalstamas veikas, kai taikytina, aiškinami remiantis 3 straipsnio 1 dalies a arba b punktuose nurodytuose teisės aktuose pateiktomis apibrėžtimis.

2. Kitų šioje direktyvoje vartojamų sąvokų apibrėžtys:

1) [...]

[...]

2) [...] ¹⁴[...] ¹⁵[...]

a) [...] juridinis asmuo – bet kuris teisės subjektas, turintis šį statusą pagal taikomą nacionalinę teisę, išskyrus valstybes arba kitas valdžios funkcijas vykdančias viešąsias institucijas ir viešąsias tarptautines organizacijas;

[4) suinteresuota visuomenė – asmenys, kurie yra arba gali būti paveikti šio straipsnio 3 ar 4 dalyse nurodytų nusikaltimų. Pagal šią apibrėžtį turinčiais interesą laikomi tie asmenys, kurie yra pakankamai suinteresuoti gintis nuo teisės pažeidimo, taip pat nevyriausybinės organizacijos, palaikančios aplinkos apsaugą ir atitinkančios visus proporcingus reikalavimus pagal nacionalinę teisę;

5) auka – ši sąvoka turi tokią reikšmę, kaip ji apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/29/ES ¹⁶ 2 straipsnio 1 dalies a punkte.]

¹⁴ [...]

¹⁵ [...]

¹⁶ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL L 315, 2012 11 14, p. 57–73).

3 straipsnis
Nusikalstamos veikos

1. Valstybės narės užtikrina, kad 2 ir 3 dalyse nurodytas elgesys būtų laikomas nusikalstama veika, kai jis yra neteisėtas.

Šioje direktyvoje „neteisėtas“ elgesys – tai elgesys, kuriuo pažeidžiamas vienas iš šių dalykų:

a) Sąjungos teisės aktas, kuriuo siekiama vieno iš Sąjungos aplinkos politikos tikslų, nustatytų SESV 191 straipsnio 1 dalyje;

b) valstybės narės įstatymas, administracinis potvarkis arba valstybės narės kompetentingos institucijos priimtas sprendimas, kuriuo įgyvendinami a punkte nurodyti Sąjungos teisės aktai.

2. [...] Valstybės narės užtikrina, kad toliau nurodytas elgesys būtų laikomas nusikalstama veika, jei jis yra [...] įvykdytas tyčia:

a) kokio nors kiekio medžiagų ar jonizuojančiosios spinduliuotės išleidimas, išmetimas arba išpylimas į orą, dirvožemį ar vandenį, sukeliantis ar galintis sukelti asmeniui mirtį ar sunkų sveikatos sutrikimą, arba didelę žalą oro kokybei, dirvožemio kokybei ar vandens kokybei arba gyvūnams ar augalams;

b) gaminio, kurį naudojant į orą, dirvožemį ar vandenį išleidžiamas, išmetamas ar išpilamas koks nors medžiagų ar jonizuojančiosios spinduliuotės kiekis, kuris [...] sukelia arba tikėtina gali sukelti žmogaus mirtį arba sunkų sužalojimą, arba didelę žalą oro, vandens ar dirvožemio kokybei arba gyvūnams ar augalams dėl to, kad gaminys naudojamas platesniu mastu, pateikimas į rinką, pažeidžiant draudimą ar kitą reikalavimą, kuriuo siekiama apsaugoti aplinką;

- c) pavienių, mišiniuose arba produktuose esančių medžiagų, įskaitant jų įtraukimą į produktus, gamybą, pateikimas **arba išleidimas** į rinką, **importas, eksportas** arba naudojimas, kai:
- i) šis [...] **elgesys** yra ribojamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 VIII antraštinę dalį ir XVII priedą¹⁷; arba
 - ii) šis [...] **elgesys** yra draudžiamas pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 VII antraštinę dalį; arba
 - iii) šis [...] **elgesys** neatitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009¹⁸; arba
 - iv) šis [...] **elgesys** neatitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 528/2012¹⁹; arba

¹⁷ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

¹⁸ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantį Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1–50).

¹⁹ 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo (OL L 167, 2012 6 27, p. 1–123).

v) šiam [...] **elgesiui** taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008²⁰; arba

vi) šis [...] **elgesys** draudžiama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1021²¹ I priedą,

ir ji sukelia arba gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų žmogaus sveikatos sutrikdymą, didelę žalą oro kokybei, dirvožemio kokybei ar vandens kokybei arba gyvūnams ar augalams;

ca) **gyvsidabrio ir gyvsidabrio junginių, gyvsidabrio mišinių ir produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, gamyba, naudojimas, laikymas, importas ar eksportas pažeidžiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/852 nustatytus reikalavimus, kuris sukelia ar gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų sužalojimą, arba didelę žalą oro kokybei, dirvožemio kokybei ar vandens kokybei arba gyvūnams ar augalams;**

d) **projekto užsakovo, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/92/ES²² 1 straipsnio 2 dalies b punkte, atveju – 1 straipsnio 2 dalies a punkte ir 4 straipsnio 1 bei 2 punktuose nurodytų ir tos Direktyvos I arba II prieduose išvardytų [...] ²³ projektų vykdymas be sutikimo dėl planuojamos veiklos [...], ir vykdymas, kuris sukelia arba tikėtina gali sukelti didelę žalą oro kokybei, dirvožemio kokybei arba [...] vandens būklei, arba gyvūnams ar augalams;**

²⁰ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

²¹ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 169, 2019 6 25, p. 45).

²² **2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1).**

²³ [...]

- e) atliekų surinkimas, vežimas, naudojimas ar šalinimas, taip pat tokios veiklos priežiūra ir šalinimo vietų vėlesnė priežiūra, įskaitant prekiautojo ar tarpininko tokio pobūdžio veiksmus (atliekų tvarkymas), jeigu [...] **toks** elgesys:
- i) susijęs su pavojingomis atliekomis, kaip jos apibrėžiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB²⁴ 3 straipsnio 2 dalyje, ir **jeigu tai susiję su** dideliu atliekų kiekiu;
- ii) susijęs su kitomis nei nurodyta i punkte atliekomis ir sukelia ar gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų žmogaus sveikatos sutrikimą, arba didelę žalą oro kokybei, dirvožemio kokybei ar vandens kokybei arba gyvūnams ar augalams;
- f) atliekų vežimas, kaip jis suprantamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1013/2006²⁵ dėl atliekų vežimo 2 straipsnio 35 dalį, ir kai ši veikla **susijusi su** [...] dideliais kiekiais, nepriklausomai nuo to, ar tai yra vienkartinis vežimas, ar keli vežimai, kurie atrodo susiję;
- g) **laivo, patenkančio į Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1257/2013²⁶ taikymo sritį, savininko, kaip apibrėžta to reglamento 3 straipsnio 1 dalies 14 punkte, atveju – laivo perdirbimas [...] ²⁷[...], nesilaikant to reglamento 6 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų[...] reikalavimų, kuriais nustatyta pareiga perdirbti laivų perdirbimo kompleksuose, įtrauktuose į Europinį sąrašą, nustatytą pagal to reglamento 16 straipsnį;**

²⁴ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3–30).

²⁵ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (OL L 190, 2006 7 12, p. 1).

²⁶ **2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1257/2013 dėl laivų perdirbimo, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 ir Direktyva 2009/16/EB (OL L 330, 2013 12 10, p. 1).**

²⁷ [...]

- h) teršiančių medžiagų išmetimas iš laivų, nurodytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/35/EB²⁸ [...], įvedimo 4 straipsnio 1 dalyje, į bet kurias iš šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų teritorijų, **iš laivų, patenkančių į tos direktyvos 3 straipsnio 2 dalies taikymo sritį. Ši dalis netaikoma situacijoms, aprašytoms [...]** tos direktyvos 5 straipsnyje. **Ši dalis [...]** taip pat netaikoma **mažareikšmiams** atvejams, kai įvykdytas veiksmas [...] nesukelia vandens kokybės pablogėjimo, nebent dėl kartotinių **mažareikšmių** atvejų [...], kurie atskirai to nesukelia, sąveikos susidaro vandens kokybės pablogėjimas;

²⁸ 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus įvedimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 11–21).

- i) įrenginio, kuriame vykdoma pavojinga veikla arba kuriame laikomos arba naudojamos pavojingos medžiagos [...] ar [...] **mišiniai** eksploatavimas ar [...] **uždarymas, kai toks elgesys arba tokia pavojinga veikla, medžiaga ar mišinys patenka į [...]** Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/18/ES²⁹ [...] arba į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES³⁰ taikymo sritį [...] ³¹, **ir kai toks elgesys [...]** [...] sukelia ar gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų žmogaus sveikatos sutrikimą, arba didelę žalą oro kokybei, dirvožemio kokybei ar vandens kokybei arba gyvūnams ar augalams. *[Jei Direktyva, kuria iš dalies keičiamos 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) ir 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų būtų priimta prieš šią direktyvą, i punktas turės būti pakeistas nusikalstama veika, patenkančia į tos direktyvos taikymo sritį;]*
- ia) įrenginio statybai, eksploatavimui ir išmontavimui, kai toks elgesys ir toks įrenginys patenka į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/30/ES³² taikymo sritį ir kai toks elgesys sukelia ar gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų žmogaus sveikatos sutrikimą, arba didelę žalą oro kokybei, dirvožemio kokybei ar vandens kokybei arba gyvūnams ar augalams;

²⁹ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB (tekstas svarbus EEE) (OL L 197, 2012 7 24, p. 1–37).

³⁰ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17–119).

³¹ [...]

³² 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/30/ES dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/35/EB (OL L 178, 2013 6 28, p. 66–106).

- j) branduolinių medžiagų arba kitų pavojingų radioaktyviųjų medžiagų gamyba, apdirbimas, tvarkymas, naudojimas, laikymas, saugojimas, vežimas, importas, eksportas ar šalinimas, **kai toks elgesys arba tokios medžiagos patenka** [...] į Tarybos direktyvos 2013/59/Euratomas³³ arba Tarybos direktyvos 2014/87/Euratomas³⁴ taikymo sritį [...] ³⁵, **ir kai toks elgesys** [...] sukelia ar gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų žmogaus sveikatos sutrikimą arba didelę žalą oro kokybei, dirvožemio kokybei ar vandens kokybei arba gyvūnams ar augalams;
- k) paviršinio vandens arba požeminio vandens gavyba, **kaip tai suprantama Direktyvoje 2000/60/EB**³⁶, dėl kurios sukeliami arba gali būti sukeliami didelė žala paviršinio vandens telkinių ekologinei būklei ar potencialui arba požeminio vandens telkinių kiekybinei būklei;
- l) laukinės gyvūnijos ar augalijos rūšies arba rūšių, išvardytų Tarybos direktyvos 92/43/EEB³⁷ IV [...] **ar** V prieduose (kai V priede išvardytoms rūšims taikomos tos pačios priemonės kaip ir IV priede nurodytoms rūšims) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB³⁸ 1 straipsnyje nurodytų rūšių nužudymas, sunaikinimas, paėmimas, užvaldymas, pardavimas ar siūlymas parduoti, išskyrus atvejus, kai elgesys susijęs su nedideliu tokių rūšių kiekiu;
- m) prekyba laukinės gyvūnijos ar augalijos rūšimis, jų dalimis arba produktais, išvardytais Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97³⁹ A ir B prieduose, išskyrus atvejus, kai elgesys susijęs su nedideliu tokių rūšių kiekiu;

³³ 2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyva 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas (OL L 13, 2014 1 17, p. 1–73).

³⁴ 2014 m. liepos 8 d. Tarybos direktyva 2014/87/Euratomas, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema (OL L 219, 2014 7 25, p. 42–52).

³⁵ [...]

³⁶ **2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1–73).**

³⁷ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7–50).

³⁸ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7–25).

³⁹ 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (OL L 61, 1997 3 3, p. 1).

- n) išleidimas [...] į Sąjungos rinką neteisėtai nukirstos medienos ar medienos produktų, **gautų iš tokios medienos, pažeidžiant** [...] Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 995/2010⁴⁰ **4 straipsnio 1 dalyje nustatytus draudimus ir pareigas**, išskyrus atvejus, kai elgesys susijęs su nedideliu kiekiu; *[jeigu reglamentas dėl tam tikrų prekių ir produktų, susijusių su miškų naikinimu ir alinimu, pateikimo Sąjungos rinkai ir eksporto iš Sąjungos ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 995/2010, bus priimtas prieš priimant šią direktyvą, n punktas turi būti pakeistas nusikalstama veika, patenkančia į šio reglamento 3 straipsnio taikymo sritį.]*
- o) bet koks elgesys, kuris sukelia buveinės pablogėjimą **arba Tarybos direktyvos 92/43/EEB⁴¹ II priedo a dalyje išvardytų gyvūnų rūšių sutrikdymų** saugomoje teritorijoje, kaip suprantama **tos** [...] direktyvos [...] ⁴² 6 straipsnio 2 dalyje, kai tas pablogėjimas **arba sutrikdymas** yra didelis. **saugomoje teritorijoje esanti buveinė – bet kokia tam tikros rūšies augalo ar gyvūno buveinė, dėl kurios teritorija klasifikuota kaip speciali apsaugos teritorija pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB⁴³ 4 straipsnio 1 ar 2 dalį, arba bet kuri natūrali buveinė ar tam tikros rūšies augalo ar gyvūno buveinė, dėl kurios vietovėje įsteigta speciali saugoma teritorija pagal Tarybos direktyvos 92/43/EEB 4 straipsnio 4 dalį arba dėl kurios teritorija įtraukta į Bendrijos svarbos teritorijų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 92/43/EEB 4 straipsnio 2 dalį;**

⁴⁰ 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos (OL L 295, 2010 11 12, p. 23–34). Komisijos tarnybų darbinis dokumentas.

⁴¹ **1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).**

⁴² [...]

⁴³ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

- p) Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių **įvežimas į Sąjungos teritoriją, išleidimas į rinką, laikymas, veisimas, vežimas, naudojimas, keitimasis jomis, leidimas daugintis, auginti ar kultivuoti, išleidimas į aplinką arba platinimas**, kai:
- i) elgesiu pažeidžiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1143/2014⁴⁴ 7 straipsnio 1 dalyje nustatyti apribojimai **ir sukeliamas ar gali būti sukelta asmens mirtis ar sunkūs sužalojimai, arba didelė žala oro kokybei, dirvožemio kokybei ar vandens kokybei arba gyvūnams ar augalams**;
 - ii) tokiu elgesiu pažeidžiama leidimo, išduoto pagal Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 8 straipsnį, arba leidimo, išduoto pagal jo 9 straipsnį, sąlyga ir jis sukelia ar gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų žmogaus sveikatos sutrikimą, arba didelę žalą oro kokybei, dirvožemio kokybei ar vandens kokybei arba gyvūnams ar augalams;
- q) ozono sluoksnį ardančių medžiagų, kaip jos suprantamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1005/2009⁴⁵ 3 straipsnio 4 dalį, gamyba, išleidimas į rinką, importas, eksportas [...] **ar naudojimas[...]** arba produktų ir įrangos, kuriuose yra tokių medžiagų ar kurių veikimas priklauso nuo tokių medžiagų, **gamyba, išleidimas į rinką, importas ar eksportas. [Jei reglamentas dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1005/2009, bus priimtas prieš šią direktyvą, q punktas turės būti pakeistas nusikalstama veika, patenkančia į to reglamento taikymo sritį;]**

⁴⁴ 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo (OL L 317, 2014 11 4, p. 35).

⁴⁵ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1005/2009 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (OL L 286, 2009 10 31, p. 1–30).

- r) fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kaip jos apibrėžiamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento 517/2014⁴⁶ 2 straipsnio 1 dalyje, [...] išleidimas į rinką, importas, [...] naudojimas [...] [...] ar išleidimas arba produktų ir įrangos, kurioje yra šių dujų ar kurių veikimas priklauso nuo šių dujų, **išleidimas į rinką arba importas. [Jei prieš reglamentą dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2019/1937 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 517/2014, bus priimtas prieš šią direktyvą, r punktas turės būti pakeistas nusikalstama veika, patenkančia į to reglamento taikymo sritį;]**

3. [...] Valstybės narės užtikrina, kad 2 dalies a, b, c, **ca**, [...] e, f, h, i, **ia**, j, k, **l**, m, n, **o**, [...] q, r punktuose nurodytas elgesys taip pat būtų laikomas nusikalstama veika, jei ji padaroma bent dėl didelio aplaidumo.

4. [...] **Siekiant įvertinti**, ar žala arba tikėtina žala yra didelė, [...] **kaip tai suprantama** 2 dalies [...], a–d punktuose, e punkto **ii**, i, **ia** papunkčiuose, j, k punktuose ir p punkto **i** ir **ii** papunkčiuose, **atsižvelgiama, kai aktualu, į vieną ar daugiau šių elementų:**

- a) pirminę paveiktos aplinkos būklę;
- b) ar žala yra ilgalaikė, vidutinės trukmės ar trumpalaikė;
- [...]
- c) [...] žalos paplitimą;
- d) [...] žalos grįžtamumą.

⁴⁶ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 517/2014 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 842/2006 (OL L 150, 2014 5 20, p. 195–230).

5. [...] **Siekiant įvertinti**, ar veikla gali sukelti žalą oro kokybei, dirvožemio kokybei arba vandens kokybei **ar būklei**, arba gyvūnams ar augalams [...], **kaip tai suprantama 2 dalies [...], a–d punktuose, e punkto ii, i, ia papunkčiuose, j, k punktuose ir p punkto i ir ii papunkčiuose, atsižvelgiama, kai aktualu, į vieną ar daugiau šių elementų:**

- a) elgesys susijęs su veikla, kuri laikoma rizikinga ar pavojinga **aplinkai ar žmogaus sveikatai, ir** jai reikalingas leidimas, kuris nebuvo gautas arba kurio reikalavimų nebuvo laikomasi;
- b) koku mastu nesilaikyta [...] **viename iš 1 dalies a ar b punkte išvardytų aktų** ar veiklai išduotame leidime nustatytų verčių, parametrų ar ribų;
- c) ar medžiaga priskiriama pavojingoms ar kitokioms aplinkai ar žmogaus sveikatai kenksmingoms medžiagoms.

6. [...] **Siekiant įvertinti**, ar kiekis yra didelis, ar nedidelis [...], **kaip tai suprantama 2 dalies [...], e punkto i papunktyje, f, l, m, n punktuose, atsižvelgiama, kai aktualu, į vieną ar daugiau šių elementų:**

- a) nusikaltimo objektų skaičių;
- b) koku mastu viršyta **viename iš 1 dalies a ar b punkte išvardytų aktų numatyta [...]** reglamentuojamoji ribinė vertė, reikšmė ar kitas privalomas parametras;
- c) atitinkamos gyvūnų ar augalų rūšies apsaugos statusą;
- d) žalos aplinkai atlyginimo kainą, **kai ją galima kiekybiškai įvertinti.**

4 straipsnis

Kurstymas, pagalba ir bendrininkavimas bei kėsanimasis

1. Valstybės narės turi imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad už kurstymą ir pasikėsinimą padaryti bet kurią iš 3 straipsnio 2 dalyje [...] nurodytų nusikalstamų veikų, **įvykdytų tyčia**, taip pat bendrininkavimą jas darant būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.
2. Valstybės narės turi imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad už pasikėsinimą padaryti **tyčia** bet kurią iš 3 straipsnio 2 dalies [...] a, b, c, **ca**, [...] e, f, h, i, **ia**, j, k, m, n punktuose, p punkto **i** ir ii papunkčiuose, q, r [...] punktuose nurodytų nusikalstamų veikų, būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.

[5 straipsnis

Fiziniam asmeniui taikomos sankcijos

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, siekdamos užtikrinti, kad už 3 ir 4 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama, taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias baudžiamąsias sankcijas.
2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 3 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė ne mažesnė kaip dešimt metų, jei ši veika sukelia ar gali sukelti žmogaus mirtį ar sunkų žmogaus sveikatos sutrikimą.
3. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 3 straipsnio 1 dalies a–j, n, q ir r punktuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė yra ne trumpesnė nei šešeri metai.
4. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už 3 straipsnio 1 dalies k, l, m, o ir p punktuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė yra ne trumpesnė nei ketveri metai.

5. Valstybės narės taip pat imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad fiziniams asmenims, padariusiems 3 ir 4 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, galėtų būti taikomos papildomos sankcijos arba priemonės, kurios turi apimti:
- a) įpareigojimą per nustatytą laiką atkurti aplinką;
 - b) baudas;
 - c) laikiną arba nuolatinį draudimą gauti viešąjį finansavimą, įskaitant draudimą dalyvauti konkursuose ir gauti dotacijas bei koncesijas;
 - d) draudimą vadovauti įstaigoms, kurias pasitelkus buvo padarytas nusikaltimas;
 - e) leidimų verstis veikla, kurią vykdant buvo padaryta nusikalstama veika, atėmimą;
 - f) laikinus draudimus kandidatuoti į renkamas arba viešąsias pareigas;
 - g) teismo sprendimo, susijusio su apkaltinamuoju nuosprendžiu ar bet kokiomis paskirtomis sankcijomis arba priemonėmis, paskelbimą nacionaliniu arba Sąjungos mastu.

6 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Valstybės narės užtikrina, kad juridiniai asmenys gali būti traukiami atsakomybėn už 3 ir 4 straipsniuose nurodytus nusikaltimus, jeigu juos jų naudai padarė vadovaujamas pareigas juridiniame asmenyje užimantis asmuo, veikęs individualiai arba kaip juridinio asmens organo narys, remdamasis:
- a) įgaliojimais atstovauti juridiniam asmeniui;

- b) įgaliojimais priimti sprendimus juridinio asmens vardu;
 - c) įgaliojimais vykdyti juridinio asmens vidaus kontrolę.
2. Be to, valstybės narės užtikrina, kad juridiniai asmenys galėtų būti pripažinti atsakingais tais atvejais, kai juridiniam asmeniui pavaldus asmuo įgijo galimybę padaryti 3 ir 4 straipsniuose nurodytus nusikaltimus juridinio asmens naudai dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens nepakankamos priežiūros ar kontrolės.
3. Juridinių asmenų atsakomybė pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis turi apimti baudžiamąsias bylas fiziniams asmenims, kurie padarė, kurstė arba padėjo padaryti 3 ir 4 straipsniuose nurodytus nusikaltimus.

7 straipsnis

Sankcijos juridiniams asmenims

1. Kiekviena valstybė narė imasi priemonių, reikalingų užtikrinti, kad pagal 6 straipsnio 1 dalį pripažintas atsakingu juridinis asmuo būtų baudžiamas veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis sankcijomis ar priemonėmis.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniam asmeniui, pagal 6 straipsnio 1 dalį pripažintam atsakingu už 3 ir 4 straipsniuose nurodytus nusikaltimus, skiriamos sankcijos apimtų:
- a) pagal baudžiamąją teisę arba kitu pagrindu skiriamas baudas;
 - b) įpareigojimą per nustatytą laiką atkurti aplinką;
 - c) teisės į valstybės teikiamas išmokas arba pagalbą atėmimą;
 - d) laikiną draudimą gauti viešąjį finansavimą, įskaitant draudimą dalyvauti konkursuose ir gauti dotacijas bei koncesijas;

- e) laikiną ar nuolatinę teisės verstis komercine veikla atėmimą;
- f) leidimų verstis veikla, kurią vykdant buvo padaryta nusikalstama veika, atėmimą;
- g) teisminės priežiūros skyrimą;
- h) likvidavimą teismo sprendimu;
- i) laikiną arba galutinę nusikalstamai veikai padaryti panaudotų įmonių uždarymą;
- j) įpareigojimą įmonėms parengti išsamaus patikrinimo schemas siekiant stiprinti aplinkosaugos standartų laikymąsi;
- k) teismo sprendimo, susijusio su apkaltinamuoju nuosprendžiu ar bet kokiomis paskirtomis sankcijomis arba priemonėmis, paskelbimą.

3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridinis asmuo, pripažintas atsakingu pagal 6 straipsnio 2 dalį, būtų baudžiamas taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas arba priemones.
4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 3 straipsnio 1 dalies a–j, n, q ir r punktuose nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama baudomis, kurių maksimali riba turi būti ne mažesnė kaip 5 % juridinio asmens [ir (arba) įmonės] visos pasaulinės apyvartos per finansinius metus, ėjusius prieš sprendimo skirti baudą priėmimo metus.
5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 3 straipsnio 1 dalies k, l, m, o ir p punktuose nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama baudomis, kurių maksimali riba turi būti ne mažesnė kaip 3 % juridinio asmens [ir (arba) įmonės] visos pasaulinės apyvartos per finansinius metus, ėjusius prieš sprendimo skirti baudą priėmimo metus.

6. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad į juridinio asmens gautą neteisėtą pelną iš nusikaltimo ir jo metinę apyvartą būtų atsižvelgta priimant sprendimą dėl tinkamo baudos dydžio pagal šio straipsnio 1 dalį.

8 straipsnis

Atsakomybę sunkinančios aplinkybės

Jeigu toliau nurodytos aplinkybės dar nesudaro 3 straipsnyje nurodytų nusikalstamos veikos požymių, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad dėl 3 ir 4 straipsniuose nurodytos atitinkamos nusikalstamos veikos į toliau nurodytas aplinkybes gali būti atsižvelgta kaip į atsakomybę sunkinančias aplinkybes:

- a) dėl nusikalstamos veikos mirė arba buvo sunkiai sužalotas žmogus;
- b) dėl nusikalstamos veikos buvo sunaikinta ekosistema, jai buvo negrįžtamai padaryta žala arba padaryta ilgalaikė didelė žala;
- c) nusikalstama veika padaryta nusikalstamos organizacijos, kaip apibrėžta Tarybos pamatiniame sprendime 2008/841/TVR⁴⁷;
- d) darant nusikalstamą veiką buvo naudojami netikri arba suklastoti dokumentai;
- e) nusikalstamą veiką padarė valstybės pareigūnas, vykdydamas savo pareigas;
- f) nusikalstamą veiką padaręs asmuo anksčiau yra padaręs panašių aplinkos teisės pažeidimų;
- g) dėl nusikalstamos veikos buvo gauta didelė finansinė nauda arba buvo tikimasi ją gauti arba tiesiogiai ar netiesiogiai buvo išvengta didelių išlaidų;

⁴⁷ 2008 m. spalio 24 d, Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu, OL L 300, 42.

- h) dėl nusikalstamą veiką padariusio asmens elgesio kyla atsakomybė už žalą aplinkai, tačiau šis asmuo neįvykdo pareigų imtis žalos ištaisymo veiksmų pagal Direktyvos 2004/35/EB⁴⁸ 6 straipsnį;
- i) nusikalstamą veiką padaręs asmuo nepadeda kontrolės ir kitoms teisėsaugos institucijoms, kai to reikalaujama pagal teisės aktus;
- j) nusikalstamą veiką padaręs asmuo aktyviai trukdo patikrai, muitinės kontrolei ar tyrimo veiklai, baugina liudytojus ar skundo pateikėjus arba jiems trukdo.

9 straipsnis

Atsakomybę lengvinančios aplinkybės

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, siekdamos užtikrinti, kad atsakomybę už 3 ir 4 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas lengvinančiomis aplinkybėmis būtų laikomos šios aplinkybės:

- a) nusikalstamą veiką padaręs asmuo atkuria buvusią gamtos būklę;
- b) nusikalstamą veiką padaręs asmuo administracinėms ar teisinėms institucijoms pateikia informaciją, kurios jos kitaip nebūtų galėjusios gauti, padėdamas joms:
 - i) nustatyti ar patraukti baudžiamojon atsakomybėn kitus nusikalstamą veiką padariusius asmenis;
 - ii) surasti įrodymų.

⁴⁸ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) (OL L 143, 2004 4 30, p. 56–75).

10 straipsnis
Įšaldymas ir konfiskavimas

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad jų kompetentingos institucijos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/42/ES⁴⁹ galėtų atitinkamai įšaldyti arba konfiskuoti pajamas, gautas padarius bet kurią iš šioje direktyvoje nurodytų nusikalstamų veikų arba prisidėjus prie jos padarymo, ir priemones, kurias naudojamos ar kurias ketinama naudoti darant tokias veikas arba prisidedant prie jų vykdymo.

11 straipsnis
Nusikalstamų veikų senaties terminai

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų senaties terminui numatyti, kad būtų galima atlikti 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų tyrimą, vykdyti jų baudžiamąjį persekiojimą, teismo procesą ir priimti teismo sprendimą per pakankamą laikotarpį po šių veikų padarymo, kad jas būtų galima veiksmingai užkardyti.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima ištirti, vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, surengti teismo procesą ir priimti teismo sprendimą:
 - a) dėl 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, už kurias baudžiama maksimalia bent dešimties metų laisvės atėmimo bausme, bent per dešimt metų, skaičiuojant nuo nusikalstamos veikos padarymo momento, jeigu už nusikalstamas veikas gali būti baudžiama;
 - b) dėl 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, už kurias baudžiama maksimalia bent šešerių metų laisvės atėmimo bausme, bent per šešerius metus nuo nusikalstamos veikos padarymo momento, jeigu už nusikalstamas veikas gali būti baudžiama;

⁴⁹ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų įšaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje (OL L 127, 2014 4 29, p. 39).

- c) dėl 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, už kurias baudžiama maksimalia bent ketverių metų laisvės atėmimo bausme, bent per ketverius metus nuo nusikalstamos veikos padarymo momento, jeigu už nusikalstamas veikas gali būti baudžiama.
3. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 2 dalies, valstybės narės gali nustatyti trumpesnę nei dešimt metų, bet ne trumpesnę nei ketveri metai senaties terminą, su sąlyga, kad šis terminas gali būti nutrauktas arba sustabdytas konkrečių veiksmų atveju.
4. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad būtų sudarytos sąlygos įvykdyti:
- a) laisvės atėmimo bausmę, jei už nusikalstamą veiką baudžiama maksimalia bent dešimties metų laisvės atėmimo bausme, paskirta galutiniu apkaltinamuoju nuosprendžiu už 3 ir 4 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką, bent dešimt metų nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos.
- b) laisvės atėmimo bausmę, jei už nusikalstamą veiką baudžiama maksimalia bent šešerių metų laisvės atėmimo bausme, paskirta galutiniu apkaltinamuoju nuosprendžiu už 3 ir 4 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką, bent per šešerius metus nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos;
- c) laisvės atėmimo bausmę, jei už nusikalstamą veiką baudžiama maksimalia bent ketverių metų laisvės atėmimo bausme, paskirta galutiniu apkaltinamuoju nuosprendžiu už 3 ir 4 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką, bent per ketverius metus nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo dienos.

Į tokius laikotarpius galima įtraukti senaties termino pratęsimus dėl jo nutraukimo arba sustabdymo.

12 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, siekdama nustatyti savo jurisdikciją dėl 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, jeigu:
 - a) visa nusikalstama veika arba jos dalis buvo padaryta jos teritorijoje;
 - b) nusikalstama veika padaryta su jos vėliava plaukiojančiame laive arba joje registruotame orlaivyje;
 - c) žala atsirado jos teritorijoje;
 - d) nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra jos pilietis arba nuolatinis gyventojas.
2. Valstybė narė praneša Komisijai, jeigu nusprendžia išplėsti savo jurisdikciją, įtraukdama 3 ir 4 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, kurios buvo padarytos ne jos teritorijoje, jeigu:
 - a) nusikalstama veika padaroma jos teritorijoje įsteigto juridinio asmens naudai;
 - b) nusikalstama veika padaroma prieš vieną iš jos piliečių ar nuolatinių gyventojų;
 - c) dėl nusikalstamos veikos kilo didelis pavojus aplinkai jos teritorijoje.

Jeigu 3 ir 4 straipsniuose nurodyta nusikalstama veika priklauso daugiau negu vienos valstybės narės jurisdikcijai, šios valstybės narės bendradarbiauja siekdamos nustatyti, kuri valstybė narė tirs baudžiamąją bylą. Prireikus, laikantis Tarybos pamatinio sprendimo 2009/948/TVR⁵⁰ 12 straipsnio, byla perduodama Eurojustui.

⁵⁰ 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/948/TVR dėl jurisdikcijos įgyvendinimo kolizijų baudžiamuosiuose procesuose prevencijos ir sprendimo (OL L 328, 2009 12 15, p. 42).

3. Šio straipsnio 1 dalies c ir d punktuose nurodytais atvejais valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad jų jurisdikcijos įgyvendinimui nebūtų taikoma sąlyga, kad baudžiamasis persekiojimas gali būti pradėtas tik po to, kai nusikalstamos veikos padarymo vietos valstybė atsisako jurisdikcijos.

13 straipsnis

Asmenų, pranešančių apie aplinkai kenkiančias nusikalstamas veikas ar padedančių atliekant tyrimą, apsauga

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pagal Direktyvą (ES) 2019/1937 suteikiama apsauga būtų taikoma asmenims, pranešantiems apie šios direktyvos 3 ir 4 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad asmenims, pranešantiems apie šios direktyvos 3 ir 4 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas ir pateikiantiems įrodymus ar kitaip bendradarbiaujantiems tiriant tokius nusikaltimus, vykdam t jų baudžiamąjį persekiojimą arba priimant teismo sprendimą dėl jų, būtų teikiama reikalinga parama ir pagalba baudžiamojoje byloje.

14 straipsnis

Suinteresuotosios visuomenės teisės dalyvauti byloje

Valstybės narės užtikrina, kad pagal jų nacionalines teisės sistemas suinteresuotosios visuomenės nariai turėtų atitinkamas teises dalyvauti bylose dėl 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikaltimų, pavyzdžiui, kaip civilinės bylos šalis.

15 straipsnis

Prevencija

Valstybės narės imasi tinkamų veiksmų, pavyzdžiui, informavimo ir sąmoningumo ugdymo kampanijų, taip pat mokslinių tyrimų ir švietimo programų, kad apskritai sumažėtų aplinkai kenkiančių nusikalstamų veikų, ugdyti visuomenės sąmoningumą ir mažinti pavojų gyventojams nukentėti nuo aplinkai kenkiančių nusikalstamų veikų. Valstybės narės, kai tinkama, bendradarbiauja su suinteresuotosiomis šalimis.

16 straipsnis

Ištekliai

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės valdžios institucijos, kurios išaiškina, tiria aplinkai kenkiančias nusikalstamas veikas, vykdo jų baudžiamąjį persekiojimą arba priima teismo sprendimus dėl jų, turėtų pakankamai kvalifikuoto personalo ir pakankamai finansinių, techninių ir technologinių išteklių, būtinų veiksmingam jų pareigų, susijusių su šios direktyvos įgyvendinimu, vykdymui.

17 straipsnis

Mokymas

Nedarant poveikio teismų nepriklausomumui ir atsižvelgiant į teismų organizavimo skirtumus Sąjungoje, valstybės narės prašo už teisėjų, prokurorų, policijos bei baudžiamosiose bylose dalyvaujančių teismo ir kompetentingų institucijų darbuotojų mokymą atsakingų asmenų reguliariai organizuoti specializuotus mokymus, susijusius su šios direktyvos tikslais ir tinkamus pagal dalyvaujančių darbuotojų ir valdžios institucijų pareigas.

18 straipsnis
Tyrimo priemonės

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad tiriant 3 ir 4 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas ar vykdant baudžiamąjį persekiojimą už jas būtų galima naudotis veiksmingomis tyrimo priemonėmis, pavyzdžiui, tomis, kurios naudojamos organizuoto nusikalstamumo ar kitų sunkių nusikaltimų atvejais.

19 straipsnis
Koordinavimas ir bendradarbiavimas tarp kompetentingų valstybės narės institucijų

Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad nustatytų tinkamus koordinavimo ir bendradarbiavimo mechanizmus strateginiu ir veiklos lygmeniu tarp visų savo kompetentingų institucijų, dalyvaujančių vykdant aplinkai kenkiančių nusikalstamų veikų prevenciją ir kovą su jomis. Tokiais mechanizmais turėtų būti siekiama bent toliau išvardytų tikslų:

- a) užtikrinti bendrus prioritetus ir baudžiamosios ir administracinės justicijos tarpusavio santykio supratimą;
- b) keisti informacija strateginiais ir veiklos tikslais;
- c) konsultuotis atliekant atskirus tyrimus;
- d) keisti geriausios patirties pavyzdžiais;
- e) padėti Europos specialistų tinklams, dirbantiems su klausimais, kurie yra reikšmingi kovai su aplinkai kenkiančiomis nusikalstamomis veikomis ir susijusiais pažeidimais,

ir šių tikslų gali būti siekiama steigiant specializuotas koordinavimo įstaigas, kompetentingoms valdžios institucijoms pasirašant susitarimo memorandumus, kuriant nacionalinius vykdymo užtikrinimo tinklus ir vykdant jungtinę mokymo veiklą.

20 straipsnis
Nacionalinė strategija

1. Iki [OP – įrašyti datą – per vienus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo] valstybės narės parengia, paskelbia ir įgyvendina nacionalinę kovos su aplinkai kenkiančiomis nusikalstamomis veikomis strategiją, į kurią būtų įtraukti bent toliau nurodyti klausimai:
 - a) nacionalinės politikos konkrečioje nusikaltimo srityje tikslai ir prioritetai;
 - b) visų kompetentingų valdžios institucijų, dalyvaujančių kovojant su tokio pobūdžio nusikalstama veika, vaidmenys ir atsakomybės sritys;
 - c) kompetentingų valdžios institucijų tarpusavio koordinavimo ir bendradarbiavimo būdai;
 - d) administracinės ir civilinės teisės naudojimas kovai su pažeidimais, susijusiais su į šios direktyvos taikymo sritį patenkančiais nusikaltimais;
 - e) reikalingi ištekliai ir kaip bus remiama užkardymo specialistų specializacija;
 - f) pasiektų rezultatų reguliarios stebėsenos ir vertinimo procedūros ir mechanizmai;
 - g) Europos tinklą, dirbančių su klausimais, turinčiais tiesioginę reikšmę kovai su nusikaltimais aplinkai ir susijusiais pažeidimais, pagalba.
2. Valstybės narės užtikrina, kad strategija būtų reguliariai peržiūrima ir atnaujinama bent kas 5 metus, taikant rizikos analize grindžiamą metodą, kad būtų atsižvelgta į atitinkamus pokyčius ir tendencijas, taip pat susijusias grėsmes, kurias kelia nusikaltimai aplinkai.

21 straipsnis

Duomenų rinkimas ir statistika

1. Valstybės narės renka statistinius duomenis, kad stebėtų savo kovos su aplinkai kenkiančiomis nusikalstamomis veikomis sistemų veiksmingumą.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti statistiniai duomenys turi apimti bent:
 - a) nusikaltimų aplinkai, apie kuriuos pranešta, skaičių;
 - b) ištirtų nusikaltimų aplinkai skaičių;
 - c) vidutinę nusikaltimų aplinkai tyrimo trukmę baudžiamojoje byloje;
 - d) dėl nusikaltimų aplinkai priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių skaičių;
 - e) fizinių asmenų, nuteistų ir nubaustų už nusikaltimus aplinkai, skaičių;
 - f) juridinių asmenų, nubaustų už nusikaltimus aplinkai ar lygiaverčius pažeidimus, skaičių;
 - g) teismo nepriimtų nagrinėti bylų dėl nusikaltimų aplinkai skaičių;
 - h) paskirtų sankcijų už nusikaltimus aplinkai rūšį ir dydį, taip pat jų suskirstymą pagal nusikaltimų aplinkai kategorijas, nurodytas 3 straipsnyje.
3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų reguliariai skelbiama jų statistinių duomenų suvestinė apžvalga.
4. Valstybės narės kasmet pateikia Komisijai šio straipsnio 2 dalyje nurodytus duomenis pagal 22 straipsnį parengta standartine forma.
5. Komisija reguliariai skelbia ataskaitą, paremtą valstybių narių pateiktais statistiniais duomenimis. Ataskaita pirmą kartą skelbiama praėjus trejiems metams nuo to laiko, kai nustatoma 22 straipsnyje nurodyta standartinė forma.

22 straipsnis

Įgyvendinimo įgaliojimai

1. Komisija įgaliojama priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatoma 21 straipsnio 4 dalyje nurodyta standartinė duomenų perdavimo forma. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 23 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Perduodant statistinius duomenis standartinė forma turi apimti toliau nurodytus elementus:
 - a) bendrą nusikaltimų aplinkai klasifikaciją;
 - b) bendrą susitarimą dėl apskaitos vienetų;
 - c) bendrą susitarimą dėl procedūrinių etapų (tyrimas, baudžiamasis persekiojimas, teisminis nagrinėjimas) bylose dėl nusikaltimų aplinkai;
 - d) bendrą ataskaitų teikimo formą.

23 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
3. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

24 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip [OP – įrašyti datą – 18 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

25 straipsnis

Vertinimas ir ataskaitų teikimas

1. Komisija ne vėliau kaip [OP– įrašyti datą – dveji metai po šios direktyvos įgyvendinimo galutinio termino] pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama, kokių mastu valstybės narės ėmėsi priemonių, būtinų, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Valstybės narės teikia Komisijai informaciją, būtiną tai ataskaitai parengti.
2. Valstybės narės kas dvejus metus [OP – įrašyti datą – vieni metai po šios direktyvos įgyvendinimo galutinio termino] siunčia Komisijai ataskaitą per tris mėnesius, į kurią įtraukiama įgyvendinimo ir veiksmų, kurių imtasi pagal 15–17, 19 ir 20 straipsnius, santrauka.

3. Komisija ne vėliau kaip *[OP – įrašyti datą – penkeri metai po šios direktyvos įgyvendinimo galutinio termino]* įvertina šios direktyvos poveikį ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Valstybės narės teikia Komisijai informaciją, reikalingą tai ataskaitai parengti.

26 straipsnis

Direktyvos 2008/99/EB pakeitimas

Direktyva 2008/ 99/EB pakeičiama valstybėms narėms, kurioms ši direktyva privaloma, nedarant poveikio šių valstybių narių pareigoms dėl tos direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę datos. Valstybėms narėms, kurioms ši direktyva privaloma, nuorodos į Direktyvą 2008/ 99/EB laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Valstybėms narėms, kurioms ši direktyva nėra privaloma, toliau lieka privaloma Direktyva 2008/98/EB.

27 straipsnis⁵¹

Direktyvos 2005/35/EB taikymas

Direktyva 2009/ 123/EB [...] **pakeičiama** valstybėms narėms, [...] kurioms ši direktyva **privaloma**, [...] **nedarant poveikio šių valstybių narių pareigoms dėl tos direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę datos. Valstybėms narėms, kurioms ši direktyva privaloma, nuorodos į Direktyvą 2009/ 123/EB laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Valstybėms narėms, kurioms ši direktyva nėra privaloma, toliau lieka privaloma Direktyva 2009/123/EB, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2005/35/EB.**

⁵¹ Šį peržiūrėtą 27 straipsnio tekstą siūlo pirmininkaujanti valstybė narė kartu su Tarybos Teisės tarnyba. Tai nėra dalinio bendro požiūrio dalis.

28 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

29 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė]